

TANTÁRGYI TEMATIKA

Tantárgy neve: Fordítás és irodalom	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN303, BTMMN308, BTMMN312 <small>(E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</small>
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K <small>(K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</small>
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kappanyos András egyetemi docens	
Tantárgyi egység: Fordítás és irodalom I.: Az irodalmi fordítás elmélete	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN303 <small>(E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</small>	
Javasolt félév: 2., 3., 4. <small>(A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig ősz, páros szám tavaszi félévet jelent.)</small>	Előfeltétel: nincs <small>(E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</small>
Óraszám/hét: BTMMN303: 3 konzultáció, BTMMN308, BTMMN312: 2 előadás, 3 konzultáció <small>(A nappali képzés heti óraszámja 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a nappali tagozatos féléves óraszámnak mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</small>	Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMMN303: aláírás, BTMMN308: kollokvium, BTMMN312: gyakorlati jegy <small>(A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)</small>
Kreditpont: BTMMN303: 0, BTMMN308: 4, BTMMN312: 3	Tagozat: nappali <small>(A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</small>
Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva): A három féléves kurzus a kultúratudomány egyik legkurrensebb, legizgalmasabb területébe, a fordítástudományba nyújt bevezetést. Az első félév a fordítástudomány változó kereteivel, a fordítás mentális folyamatával, a kultúrában betöltött szerepével foglalkozik. Kitér a fordítás és értelmezés, fordítás és adaptáció viszonyára, valamint a magyar fordítói hagyományra. Az elméleti tárgyalást gyakorlati, elemző órák egészítik ki.	
Tantárgyi egység tematikus leírása 12–15 heti bontásban: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. A fordítás helye a kultúrában 3. Nyelvészeti és kulturális fordításelmélet 4. Az irodalmi fordítás specifikuma 5. Lehetséges-e általános műfordítás-elmélet? 6. A fordítás mint mentális folyamat 7. Mentális modellezés a fordításban 8. Fordítás és értelmezés 9. Fordítás és memetika 10. Fordítás és adaptáció 11. A magyar fordításhagyomány sajátosságai 12. Fordításelemző gyakorlatok 13. Fordításelemző gyakorlatok 14. Összegzés 	

Félévközi számonkérés módja (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.): órai aktivitás

Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): KSZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma. Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Anton POPOVIC, *A műfordítás elmélete: A szöveg és az irodalmi meta- kommunikáció szempontjai*, Bratislava–Bp., Madách–Gondolat Kiadó, 1980.

RADÓ György, *Rendszeres fordítástudomány* = BART István–RÁKOS Sándor szerk., *A műfordítás ma*, Bp., Gondolat Kiadó, 1981, 216–236.

SOMLYÓ György, *Két szó között* = S. Gy., *Két szó között (A költészet évadai 4.)* Magvető Kiadó, Bp., 1975, 16–59. Lásd még BART István–RÁKOS Sándor szerk., *A műfordítás ma*, Bp., Gondolat Kiadó, 1981, 102–146.

Richard DAWKINS, *Foreword* = Susan BLACKMORE, *The Meme Machine*, Oxford, Oxford University Press, 1999, x–xii.

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

RÁBA György, *A szép hűtlenek: Babits, Kosztolányi, Tóth Árpád versfordításai*, Bp., Akadémiai Kiadó, 1969.

BART István–RÁKOS Sándor szerk., *A műfordítás ma*, Bp., Gondolat, 1981.

BART István, KLAUDY Kinga szerk., *A fordítás tudománya*, Bp., Tankönyvkiadó, 1986.